„Tanácsok” a vásárlóknak

Amikor először fedeztem föl, hogy a bébi tipegőkön férfi alsónadrágokra vonatkozó mosási-vasalási tanácsok találhatók, azt hittem, tévedtek a csomagolók. Nem nagy dolog, ettől még nem dől össze a világ, bárhol előfordulhat hasonló figyelmetlenség. Az ember jót kacag rajta, és a szemétbe dobja. Mármint a kezelési útmutatót.

Nemrégiben az útmutató irodalom gyöngyszemeire bukkantam. Vettem egy színes bevásárlótáskát, és egy cédulát kaptam vele. Gondoltam elolvasom, biztosan hasznos tippeket ad, ha már a szatyor fülére varrták. A negyedik sorban ez állt: A harisnyát puha törülközőbe csavarva víztelenítjük. Ne akasszuk durva zsinegre, mert az szálhúzást okoz! A cédula alsó sarkában — kis KRESZ-táblácskákon — piros mezőben áthúzott mosógép és vasaló. Megfordítva, az útmutatót a túloldalán ezt olvastam: a termék rendeltetési célja: nyugágyvászon táska. Azon már nem morfondíroztam tovább, hogy ez valójában rendeltetési cél-e, vagy inkább a termék neve. Nem tudtak félrevezetni. Továbbra is állítom, hogy a táska bevásárlásra való, nem pedig lábra. Még az első mosás után sem.

Ezek után csöppet sem csodálkoztam azon, hogy a Wimpern Schminke nevű, Londonban gyártott szempillafestéket így reklámozzák a doboz melléklete szerint: a festék könnyen kenhető. Tovább olvasva a papírost, megtudtam, a festék nem kenődik.

Ha már szó esett „táskaharisnyáról” és könnyen kenhető, nem kenődő szempillafestékről, megemlítem még a csíkhúzó cipőt is. A fekete műanyagtalpú lábbeli ugyanis felmoshatatlan nyomot hagy a pvc-padlón. Nem kell sarkosan kanyarodni, elég csak munkából megérkezve beköszönni a konyhában tartózkodó családtagoknak, máris bűntudattal nézhetünk a ház asszonyának szemébe. Lépteink nyomát fekete csíkok jelzik. Vajon milyen kezelési útmutatót ötlenének ki az évek óta nagy-nagy népszerűtlenségnek örvendő csíkhúzó cipők gyártói?

Íme a javaslatom: Kedves vásárló! Kínos kellemetlenségektől kímélheti meg önmagát és másokat, ha a lábbeliből már az ajtó előtt kilép. Amennyiben mégsem óhajtja levenni cipőjét, távozáskor ajánlatos a dobozban talált kisméretű súrolókefék egyikét a vendéglátókra hagyni. A mellékelt Superdol-bérlet minden háztartási boltban beváltható. De ha mindez kényelmetlen lenne, tanuljon meg kézen járni!

R. I.

Az állattenyésztés üzemviteli támogatása

Idén. január 1-től kiegészültek az állattenyésztés üzemviteli támogatásának feltételei. A teheneket a korábbi rendelkezések két állománycsoportba sorolták; tejelő és húshasznú csoportba. Az állományokat külön kezelték, és természetesen üzemviteli támogatási rendszerük is eltérő volt. Az elmúlt két évben azonban javultak a tejtermelés közgazdasági feltételei. s ennek nyomán egész sor gazdaság jelentette be igényét arra, hogy „visszaáll” tejtermelésre. Ennek feltételeit szabályozta most az új rendelkezés, amely szerint. ha az üzemtől a húshasznú tehéntartásra vonatkozó szakosodási engedélyt visszavonták. úgy a visszaállás évében tetszés szerint vagy a húshasznú. vagy a tejhasznú tehénállományra érvényes árkiegészítést veheti igénybe.

Néhány vonatkozásban az állattenyésztési beruházások támogatásának feltételrendszere is módosult.

Jobb munkára, jobb tanulásra serkent

KISZ-isták akcióprogramja a VIT évében

Bár a KISZ-szervezetek 1977—78-as mozgalmi évének zárásáig több mint egy hónap hátra van, érdemes és hasznos számba venni az ifjúsági szervezetbe tömörült fiatalok elmúlt évi munkáját, és fölvázolni a jövő feladatait. Különösen fontos ez most, amikor a magyar ifjúság egésze részt kér és vállal a nagy társadalmi feladatok megoldásából. A szinte már kötelező évzáró, évnyitó mérlegkészítések jegyében kértük *dr. Dékány Klárát*, a KISZ Szeged városi bizottságának első titkárát, válaszoljon a kérdésekre, összegezze a város ifjúkommunistáinak tavalyi munkáját, s szóljon az idei legfontosabb feladatokról.

— A KISZ-szervezetek munkája éppúgy, mint egész társadalmi tevékenységünk rendszeres, folyamatos, tervszerű. A tervek, elképzelések és értékelések mégis szakaszosak, ezek a számvetések módot és lehetőséget adnak az önmagunkkal való szembenézésre, munkánk színvonalának értékelésére. Hogyan értékeli a város fiataljainak elmúlt évi munkáját, különösen a termelést segítő tevékenységet?

— Örömmel mondhatom, hogy KISZ-tagságunk megértette az 1977. évi gazdasági feladatokat, s egész esztendőben becsülettel munkálkodott azok végrehajtásán. Különösen kiemelkedő volt csatlakozásuk a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára kibontakozott munkaversenyhez. A textilművek 1500 fiatalja plusz kommunista műszakot is vállalt, hogy az elmúlt év elején a Pamutnyomóipari Vállalat egyik gyárában keletkezett tűzeset miatti termelésveszteséget megszüntethessék. Ugyancsak kiemelkedő volt a KSZV fiataljainak szorgalmas munkája, mellyel a szovjet exportra kerülő áruk termelésének teljesítését szorgalmazták. De említhetnénk a többi szegedi üzemet, vállalatot is. Befejeződött az algyői kőolaj- és földgázlétesítmények fölött vállalt KISZ-védnökség; az itteni fiatalok büszkék lehetnek, a vállalt feladatokat példásan oldották meg. Megrendeztük a megyei szakmunkástanuló és ifjúmunkás napokat, az akciókban fontos városi eredmények is születtek. Említhetném a nyitott kapu programokat, a textilesnapokat, az ifjúsági brigádvezetők és szakmunkástanulók tapasztalatcseréjét. Fontosnak ítéljük, hogy az elmúlt év őszén az eddiginél is több középiskolás és egyetemista diák vett részt a mezőgazdaság rekordtermésének betakarításában. Ezt a tevékenységet — úgy érezzük — a fogadók részéről még szervezettebbé és körültekintőbbé kell tenni a jövőben. A Dolgozz négy órát Szegedért! — akció keretében 600 fiatal munkálkodott a tarjáni védőerdő-övezetben, 1500—1800-an parképítésben-csinosításban vettek részt. A társadalmi munkában a DÉLÉP fiataljai járnak az élen, 13 ezer munkaórával. Megkezdődött a belvízvédelmi védnökség, az elmúlt év nyarán három turnusban 253 középiskolás és szakmunkástanuló 3900 köbméter földet mozgatott meg. A hulladékgyűjtési mozgalom keretében közel 1100 tonna, még felhasználható hulladékanyagot gyűjtöttek össze KISZ-fiataljaink. Különösen élen jártak a DÉLÉP, a KSZV és az ATIVIZIG KISZ-istái. A termelést segítő tevékenység mellett természetesen folytatódott és mélyült a politikai nevelő munka, a kulturális, a közművelődési és sporttevékenység is. Az események jelentős része a Nagy Október 60. évfordulója jegyében zajlott.

— Az idei esztendő a havannai VIT jegyében indult. A világifjúsági találkozóra való készülődés áthatja minden KISZ-szervezet éves tevékenységét. A nemzetközi seregszemle nemcsak a Havannában találkozó fiatalok ügye, hanem a világ minden haladó fiataljának akciója is. Hogyan készülődnek a város fiataljai?

— A havannai VIT jegyében a KISZ KB vetélkedősorozatot hirdetett. Ennek a vetélkedőnek országos döntőjében Szeged városi önálló csapattal vehet részt. Lassan lezárulnak a jelentkezések, a fiatalok minden rétegéből nagyon sok ötfős csapat jelentkezett. A helyi selejtezők után városi versenyeket rendezünk, a legjobb csapat részt vesz az országos döntőben. A legjobbak az Express szervezésében latin-amerikai körúton vehetnek majd részt, a csoport érinti a kubai VIT színhelyét, Havannát is. A forradalmi ifjúsági napok rendezvénysorozatát a jól bevált hagyományokhoz híven rendezzük meg az idén is, a programok színesednek, gazdagodnak majd a VIT eszméivel. Külön jelentőséget ad az idei szegedi ifjúsági napok programjának, hogy eseményei egyszerre zajlanak a VIT rendezvényeivel, s része a 20. születésnapját ünneplő szegedi ünnepi heteknek. A VIT jegyében készülünk a hagyományos karneválra, s a VIT-et köszöntjük egész napos szolidaritási koncertünkkel is.

— A Magyar Ifjúság legutóbbi száma közölte a KISZ Központi Bizottságának 1978—79. évi akcióprogramját. A Hatékonyság, minőség című terv- és feladatgyűjtemény lényege és újdonsága, hogy a fiatalok négy rétegére külön-külön tervezetet készítettek. Külön akcióprogramot készítettek a dolgozó fiatalok, a középfokú oktatási intézmények tanulói, az egyetemi és főiskolai KISZ-szervezetek, valamint a katonafiatalok részére. Miért volt erre szükség, s hogyan születtek meg a városi feladatokat tartalmazó kiegészítések, melyek alapján az alapszervezetek elkészítik majd saját akcióprogramjaikat?

— Az elmúlt évi tapasztalat azt bizonyítja, hogy a rétegekre bontott tervek jobban sűrítik a fő feladatokat, rugalmasabban kapcsolódnak a fiatalok különböző csoportjainak feladataihoz és lehetőségeihez. Az ezek alapján készülő gyakorlati tanácsokat tartalmazó útmutatók is hasznosabbak, konkrétabbak. Az idei akcióprogram különválasztja a középiskolai, illetve az egyetemi és főiskolai KISZ-szervezetek feladatait. Ennek objektív oka az iskolatípusok különbözősége, a korosztály eltérése, s az ebből következő szervezettség, a sajátos feladatok stb. A különválasztás célja az egyetemi és főiskolai KISZ-szervezetek munkájának erősítése, konkretizálása. Készülnek a megyei, városi kiegészítések, ezeknek feladata. hogy ne ismételjék az akcióprogram mindenkire érvényes feladatait, hanem városi konkrétumokkal, sajátos helyi lehetőségekkel és akciókkal gazdagítsák, melynek alapján a KISZ-szervezetek valóban élő, eleven és tevékeny munkát tudnak végezni.

— Melyek az akcióprogram legfontosabb feladatai és helyi tervei?

— Nem véletlenül kapta az új akcióprogram a Hatékonyság, minőség címet. E cím sűríti minden ifjúsági réteg legfontosabb célját, serkent a jobb munkára, a jobb tanulásra. Nagyobb figyelmet fordítunk a munkaversenyről szóló új határozat megismertetésére és bevezetésére, az Alkotó ifjúság-pályázat és kiállítás tartalmi munkájának elősegítésére, a KISZ-radarakció és a DH-munkarendszer elterjesztésére. Ismét meghirdetjük a Dolgozz négy órát Szegedért! társadalmimunka-akciót. A város középiskoláiból mintegy ezer lány vesz részt központi építőtáborokban, háromszor kéthetes turnusban ismét megrendezzük Tápén a belvízvédelmi tábort. Három nagy felsőoktatási intézményünk már saját építőtáborral rendelkezik. Igyekszünk szervezettebben és körültekintőbben felkészülni a mezőgazdaság őszi betakarítási munkáinak segítésére. Az idén ősszel ismét megrendezzük az ifjúsági parlamenteket, reméljük, a két évvel ezelőtti jó tapasztalatok a mostani programok zálogai. Szeretnénk színesebbé és gazdagabbá tenni közművelődési és az Edzett ifjúságért!-mozgalom keretében folyó sporttevékenységünket. Fontosnak ítéljük azt a munkát, amelyet a KISZ-tagok végeznek az úttörőmozgalom támogatásáért. Ezen a területen a városban különösen — a középiskolák mellett — a DÉLÉP fiataljai járnak élen.

Tandi Lajos

Nemzetiségi iskola bővítése

A Csongrád megyei Magyarcsanád központi általános iskolájában jelenleg három tanulócsoportban harminchét tanulót oktatnak a különböző tantárgyakra román vagy szerb nyelven. A nemzetiségek nyelvén való tanítás korszerű feltételeinek megteremtésére, a zsúfoltság enyhítésére a községben nemrég építkezésbe kezdtek a Csongrád megyei tanács anyagi támogatásával. Az iskola udvarán két új osztálytermet, két új szakelőadót és egy tornatermet emelnek. Az új épületrészben kap majd helyet a nemzetiségi nyelvű oktatás.

Dübörgő csend

Színes magyar film. Mocsár Gábor Ég alatt, föld felett című kisregénye alapján írta és rendezte: Szíjj Miklós. Fényképezte: Lőrinc József. Főbb szereplők: Madaras József, Ladik Katalin, Szabó Gyula, Kovács János, Siménfalvi Sándor.

„Itt ez az olaj. Kezdjünk vele valamit” — mondja a film egyik szereplője. A téma ízig-vérig mai: az utóbbi másfél évtizedben Szeged környékén „sláger” az olaj, olyannyira, hogy az iparág területén dolgozókat mármár az elkényeztetettség, a „túlbeszélés” veszélye fenyegeti. *Mocsár Gábor*, aki szinte még a kezdet kezdetén, első ízben vállalkozott az olajosok életének átfogó ábrázolására 1970-ben megjelent *Égő arany* című szociográfiájában, jó érzékkel fedezte föl: a szó szoros értelmében futótűzként terjedő-szaporodó olajkutak körül dolgozók általános érvényű emberi gondjai-bajai mindenkor felülemelkednek a szakma gazdasági aktualitásain. S mégis — mindenképpen ezer szállal fűződnek a tornyok világához.

Szíjj Miklós élete első játékfilmjében, a *Dübörgő csend*ben jól érezte meg az irodalmi mű adaptációs eszközeinek megválasztásában a „hagyományos” filmművészeti elemek fegyelmezett alkalmazásának szükségességét. Paradoxonnak tűnik: mégis éppen általuk vált a film precízkedően fegyelmezetlenné. Jó néhányszor dokumentumfilmbe illő képsorokat láthatunk az olajosszakma rejtelmeiből, figyelő arcokkal, erőteljes mozdulatokkal. Mindezek érdekesek, olykor — kitűnő operatőri produkcióval találkozhatunk! — igen szépek is. Csak éppen a cselekmény egészéből annyira kilógnak, hogy nyilvánvalóvá lesz: hézagpótló szerepet töltenek be csupán. S ugyanezt bizonyítja például egy teljesen jelentéktelen mozzanat, az almaszedési jelenet túlfuttatása is.

A történet — szerelmi háromszög, erőteljes „olajostársadalmi” háttérrel — a kisregényben éppen az alakok erőteljes lélektani motivációira épít, ily módon közelíti és közelítteti meg őket. Így válik élővé-rokonszenvessé az ingázó életmód hátrányait megszenvedő, ezáltal konfliktusokba sodródó tanyai fiatalasszony, távol dolgozó férje, és természetesen a főszereplő Gáspár, aki a torony magasából figyel fel a magányosan-vergődve munkálkodó nőre. A film jellemábrázolásának érdekessége, hogy épp azon a pontos képes meggyőzővé válni, amikor a közéleti, munkahelyi szituációkban részes emberek kerülnek középpontba. Ezért kívánkozik az első helyre a nyugdíj előtt még kétéves iraki munkára áhítozó fúrómester szerepében a szegedi *Kovács János* alakítása, akinek háttérbeli tevékenysége is mozgatja-alakítja Gáspár sorsát. Megformálójáról, *Madaras József*ről gyakran hallani, mennyire tipikus munkás-paraszt karakter. Személyiségének eredendő rusztikussága, nagy színészi rutinnal alkalmazott keménysége és darabossága bizonyítja is ezt a megállapítást. Éppen csak tudni kéne: az ilyen ember, az ilyen személyiség — másként szerelmes. Úgy tűnik, ennek az alaphelyzetnek részletesebb, gondosabb kidolgozására nem ügyeltek kellőképpen az alkotók, maga Madaras József is inkább ösztönösen érzi, mint tudatosan alkalmazza személyiségének különlegességeit: ez teszi felemássá teljesítményét. Az újvidéki költőnő, *Ladik Katalin* megfelelően debütál első filmszerepében: hogy figurájának árnyaltabb kibontására nincs túl sok lehetősége, az — akárcsak a férjét alakító *Szabó Gyulá*nak — nem is annyira rajta, mint inkább a rendező színészvezetésének hiányosságain múlik. A feszült, robbanásveszélyes helyzetek néha balladai szépségű és hangulatú részleteket eredményeznek Mocsár művében. Sajnos, erre is mintha kevesebb fordíttatott volna, nyilván ennek tulajdonítható az alakok távolmaradása a nézőtől. Egyértelműen pozitív kivételnek csupán a képi technikát tekinthetjük, melynek jóvoltából alföldi alkonyatban, a távolban csillogó fúrótornyok között, sárgásbarnás, lombtalan fáktól övezett őszi tájakon jó néhány csodaszép felvétellel sikerül érzékeltetni azt a sajátos hangulatot, atmoszférát, melyekben embersorsok feszülnek egymásnak, többet, mást — szebbet akarva.

D. L.

Harangtorony

A idei idegenforgalmi szezonban már új „köntösben” fogadja látogatóit Kelet-Magyarország egyik legérdekesebb műemléke, a nyírbátori gótikus református templom szomszédságában álló fából készült harangtorony. Ezt 1640-ben Bethlen Gábor fejedelem öccse, István építtette.

A VIT nemzetközi és havannai előkészületeiről

Az 1978-as esztendő kiemelkedő nemzetközi eseménye: Kuba fővárosában, Havannában ad egymásnak randevút a világ ifjúsága — várhatóan 160 ország küldöttsége —, s tesz ismét tanúbizonyságot imperialistaellenes összefogásáról és arról, hogy a fiataloknak csakis a nemzetközi béke és a népek között elmélyülő barátság ad megnyugtató távlatot.

A XI. VIT szervező munkájáról, a nemzetközi és a kubai előkészületekről Daniel Alvarez, a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség alelnöke, a Kubai Kommunista Ifjúsági Szövetség KB tagja tájékoztatott. A többi között megállapította:

— A XI. VIT történelmi mérföldkő lesz az ifjúsági mozgalom életében, hiszen az eddigi találkozókat — az elsőt Londonban, a legutolsót pedig Berlinben — mindig Európában rendezték. Éppen ezért nagy megtiszteltetés és egyben nagy felelősség, hogy az „öreg kontinens” után Latin-Amerika, s azon belül a földrész első szocialista országa adhat otthont a találkozónak.